

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กัญญา ประวิทย์ธนา : การวิเคราะห์โครงสร้างการเจริญเติบโตของการค้าในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
(THE ANALYSIS OF TRADE GROWTH IN ASIA-PACIFIC REGION)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. นวณ้อย ตริรัตน์, 146 หน้า, ISBN 974-636-313-1

จุดมุ่งหมายของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นคือ เพื่อศึกษาโครงสร้างการค้าภายในภูมิภาคของกลุ่มประเทศในเอเชีย-แปซิฟิก รวมทั้งพิจารณาบทบาทของอัตราการเติบโตในการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Intra-Industry Trade) และการค้าระหว่างอุตสาหกรรม (Inter-industry Trade) ที่มีผลต่อการเติบโตในมูลค่าการค้ารวม โดยวิเคราะห์ที่มาของการเติบโตในมูลค่าการค้ารวมเปรียบเทียบในช่วงปี 1985-1989 และ 1989-1993 ตลอดจนศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการค้าภายในอุตสาหกรรมของประเทศไทยกับประเทศ ASEAN โดยการศึกษาในครั้งนี้พิจารณาสินค้าอุตสาหกรรมจำแนกตามระบบ SITC 2 หลัก ของ United Nations

ผลการศึกษาพบว่า ทุกกลุ่มประเทศภายในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกมีการค้าภายในภูมิภาคเป็นส่วนสำคัญในการค้าระหว่างประเทศและมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในช่วงปี 1985-1993 การค้าส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นเป็นการค้าในสินค้าอุตสาหกรรม และการเติบโตของการค้าจากทุกกลุ่มประเทศในภูมิภาคมาจกบทบาทของการเติบโตในการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันเป็นหลัก โดยเฉพาะในช่วงปี 1989-1993 การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันเพิ่มความสำคัญขึ้นจากช่วงปี 1985-1989 มาก กล่าวคือมีบทบาทต่อการค้ารวมมากกว่าการค้าระหว่างอุตสาหกรรมในทุกกลุ่มประเทศ โดยเฉพาะกลุ่ม East Asia และ ANZCERTA มีการเติบโตของการค้าในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก เป็นผลมาจากการเติบโตของการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันทั้งสิ้น

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อระดับการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันในกรณีของประเทศไทยกับประเทศคู่ค้าในกลุ่ม ASEAN ได้แก่ความคล้ายกันในด้านปัจจัยการผลิต ความซับซ้อนและการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ซึ่งทำให้เกิดความหลากหลายในสินค้า และระดับการลงทุนจากต่างประเทศได้สร้างเครือข่ายการผลิตระหว่างประเทศภายในกลุ่ม ASEAN โดยญี่ปุ่นมีบทบาทสำคัญในการสร้างเครือข่ายการลงทุนดังกล่าว ปัจจัยทั้งสามนี้มีผลให้สัดส่วนการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันสูงขึ้น ส่วนอุปสรรคทางการค้าประกอบด้วยอุปสรรคทางธรรมชาติและเชิงนโยบาย โดยสิ่งกีดขวางทางธรรมชาติคือ ระยะทางระหว่างประเทศ ส่งผลให้สัดส่วนการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันต่ำลง ส่วนสิ่งกีดขวางเชิงนโยบายที่สำคัญได้แก่ อัตราภาษีศุลกากรซึ่งในการศึกษานี้พบว่าไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อสัดส่วนการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน ส่วนปัจจัยทางด้านความคล้ายกันของรายได้ต่อหัวก็พบว่าไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อสัดส่วนการค้าภายในอุตสาหกรรมเช่นกัน

เนื่องจากการขยายตัวทางการค้าผ่านการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันมีบทบาททวีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ดังนั้นนโยบายการลดอุปสรรคทางการค้าในภูมิภาคนี้ ไม่น่าที่จะก่อให้เกิดต้นทุนการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นเท่ากับกรณีที่ประเทศมีโครงสร้างทางการค้าพึ่งพิงการค้าระหว่างอุตสาหกรรมเป็นหลัก ดังนั้น กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศในเอเชีย-แปซิฟิก ควรดำเนินการร่วมกันในการประสานแผนการลดข้อกีดกันทางการค้าลง เพื่อขยายปริมาณการค้าในภูมิภาคนี้ต่อไป

นักศึกษา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต กัญญา ประวิทย์ธนา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม